

RIIPPUMATTOMAN HALLITUSJÄSENEEN LUOTTOLUOKITUKSEN SUOJAAMINEN

Riippumattoman hallitusjäsenen luottoluokituksen suojaaminen – Ref-merkintä Turnaround Management Finland ry:n henkilöjäsenille.

Luottorekisteriyhtiöiden vastuuhenkilötietojen vaikutus yritysten luottokelpoisuusarviointeihin

Luottotietoyhtiöt keräävät kaikkia suomalaisia yrityksiä ja yksityishenkilöitä koskevaa luottoinformaatiota rekistereihinsä. Yritysten perustietojen yhteydessä olevaan vastuuhenkilötietokantaan merkitään yrityksen kaupparekisteriin merkittyjä vastuuhenkilöitä koskevia tietoja. Yritysten ja yksityishenkilöiden luottotiedot vaikuttavat toisiinsa. Jos yrityksen vastuuhenkilö on ollut aiemmin vastuuhenkilönä esim. konkurssiin menneessä yrityksessä, se voi heikentää nykyisen yrityksen luottokelpoisuusarviota. Jos vastuuhenkilöllä on henkilökohtaisia maksuhäiriömerkintöjä, heikentää se yrityksen luottokelpoisuutta samoin.

Sijoittajan kannalta saattaa syntyä väärinkäsitys silloin, kun sijoittajan edustaja on usean kohdeyrityksen hallituksessa. Yhden kohdeyrityksen maksuhäiriömerkintä voi heikentää muidenkin salkussa olevien yritysten luottokelpoisuusarviota. Kohdeyrityksen huono menestys saattaa joissakin tapauksissa heikentää myös ko. edustajan omaa luottokelpoisuutta yksityiselämässä.

Yhdistyksen tai yhteisön jäsenenä on mahdollista ilmoittaa luottotietoyhtiölle osallistumisesta yrityksen/yritysten hallintoon riippumattomana jäsenenä tai sidosryhmäorganisaation edustajan ominaisuudessa. Tämä nk. *ref-merkintä* rekisteröidään kohdeyrityksen luottotietoihin 'Merkitsijän' itse tekemän ilmoituksen perusteella. Lomake on saatavilla yhdistyksen hallitukselta ja se on toimitettavissa luottotietoyhtiölle.

Luottotietoyhtiöt Suomen Asiakastieto Oy (Enento Group Oy) ja Bisnode D&B Finland Oy (Dunn & Bradstreet Finland Oy)

Turnaround Management Finland ry. ja Suomen Asiakastieto Oy ovat aikaisemmin sopineet menettelytavasta, jonka tarkoituksena on parantaa kohdeyritysten vastuuhenkilöinformaatiota ja toisaalta estää huonosti menestyvien kohdeyritysten negatiivinen vaikutus muihin kohdeyrityksiin joissa 'Merkitsijä' on jäsenenä.

Luottotietoja yrityksistä ja vastuuhenkilöistä ylläpitävät Suomessa luottotietoyhtiöt Suomen Asiakastieto Oy ja Bisnode D&B Finland Oy. Molemmilla luokittajilla on kansainvälistä toimintaa.

Seuraavassa on lyhyesti kuvattu Suomen Asiakastieto Oy:n vastuuhenkilörekisterin toimintaperiaatteet ja sen vaikutukset luottotietoihin.

Henkilön tulee olla esimerkiksi sijoittajayhtiön asettamana kohdeyhtiön hallintoon. Palkanmaksajana ko. henkilölle toimii sijoittajayhtiö. Henkilö asetetaan kohdeyhtiöön vahtimaan/valvomaan sijoittajayhtiön etuja.

Henkilö ei osallistu kohdeyhtiön operatiiviseen toimintaan, vaan osallistuu pelkästään hallitustyöskentelyyn.

Sijoittajayhtiön tai henkilön tulee lähtökohtaisesti olla luottotietoyhtiön yhteistyöyhdistyksen jäsen (esimerkiksi FiBAN Suomen enkelisijoittajat, FVCA Suomen pääomasijoittajat tai Hallituspartnerit-verkoston jäsenyhdistys tai Turnaround Management Finland ry), jotta ilmoituksen voi luottotietoyhtiölle toimittaa rekisteröitäväksi.

Tapauskohtaisesti ja riittäväillä perusteilla voidaan myös muilla sijoittajayhteisön asettamille vastuuhenkilöille ref-merkintöjä rekisteröidä. Arvioinnin ja päätöksen ref-merkintöjen rekisteröinnistä tekevät luottotietoyhtiössä vähintään kaksi henkilöä (Data Management tiimin esimies ja erikseen sovittava toinen henkilö (esim. palveluvastaava)).

Vastuuhenkilöasemiin ref-merkintöjä rekisteröidään myös esimerkiksi hallituksen varsinainen jäsen tai puheenjohtaja tai toimitusjohtaja, jos hän on esimerkiksi palkattu saneeraamaan yhtiötä velkojien tai sijoittajien asettamana (CRO Chief Restructuring Officer).

Vastuuhenkilöaseman ilmoittaminen luottotietoyhtiölle ja ref-merkinnän vaikutukset

Luottotietoyhtiö rekisteröi ref-merkinnän ilmoituksen perusteella yrityksen vastuuhenkilötietokantaan seuraavissa tapauksissa:

- henkilö osallistuu yhtiön hallintoon työtehtäviensä perusteella toisen sidosryhmän edustajana
- henkilö on oman ilmoituksensa perusteella eronnut yhtiön hallinnosta tai hänet on ilmoitettu sinne tietämättään.
- henkilö harjoittaa ammattimaista yritysten perustamista
- muita erityistapauksia, kuten yritysterveyttäminen

Ref-merkintä katkaisee teknisesti vastuuhenkilön ja yrityksen välisen riippuvuussuhteen. Ref-merkintä estää mahdolliset yhden yrityksen aiheuttamat negatiiviset vaikutukset 'Merkitsijän' muihin kohdeyrityksiin tai henkilön omiin luottotietoihin. Vastuuhenkilön roolin voi ilmoittaa luottotietoyhtiölle lomakkeella. Lomakkeesta löytyvät yhteystiedot ja minne lomakkeen voi toimittaa. Ref-merkintä tallennetaan 'Yhdistyksen' tietokantaan ja toimitetaan valituille luottotietoyhtiöille.

Merkitsijän vastuu

Hallitustehtävään hakija vakuuttaa olevansa riippumaton hallitusammattilainen, ilman sellaisia sopimuksia tai sitoumuksia, jotka vaarantavat riippumattomuuden. Esimerkiksi osakkeiden omistus tai oikeus merkitä yhtiön osakkeita poistavat riippumattomuuden. Viitaten yllä mainittuun seikkaan voidaan tilanteita arvioida tapauskohtaisesti ja riittäväillä perusteilla.

Vastuuhenkilö sitoudun ilmoittamaan 'Yhdistykselle' ja, sen kautta Suomen Asiakastieto Oy:lle, mikäli menettää riippumattomuuden tai jos tehtävä kohdeyrityksessä päättyy.

Merkitsijä on henkilökohtaisesti vastuussa toiminnastaan ja mahdollisista laiminlyönneistä kohdeyrityksen hallituksen jäsenenä.

'Yhdistys' ei ole miltään osin vastuussa hallitustehtävään hakijan toiminnasta, menettelystä tai mahdollisista laiminlyönneistä kohdeyrityksen hallituksen jäsenenä, ei myöskään vastuuhenkilöilmoituksen velvoitteista.

Ane Ahnger, DI, TMC, HHJ, HHJ-PJ

Kirjoittaja on Turnaround Management Finland Chapter presidentti, Heavyinstall Oy'n toimitusjohtaja ja hän toimii osa-aikaisesti liikkeenjohdon neuvonantajana sekä toimii puheenjohtajana useassa edunvalvontaorganisaatiossa.